

इ. वि. का. राजवाडे संशोधन मंडळ घुळे.

—: हस्ति — शंखः —

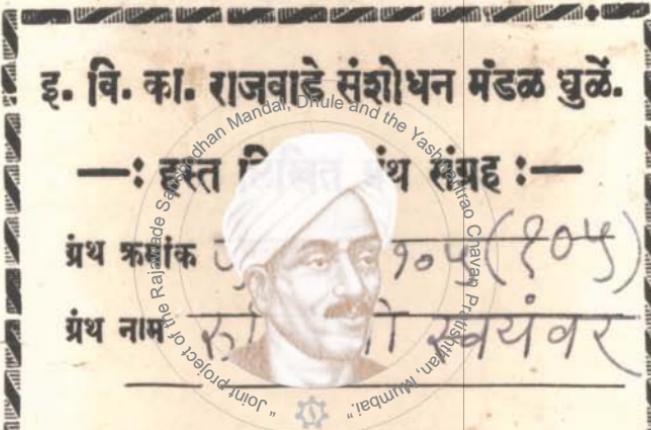
ग्रंथ क्रांक

ग्रंथ नाम

१०५ (१०५)

तो स्वयंवर

विषय मराठी काव्य.

श्रीगणेशायनमः १ ॥ श्रीरस्वसेनम् ॥ ॥ श्रीगुरुस्योनम् ॥ ॥ ष्ठोः वसुंदवसुतंदे
वं कौसन्नापूरमर्दनं देवकीपरमानंदं कलंबंदेजगड़न् ॥ १ छंनमोजी
श्रीकलनाथो गणेशसरस्वती नामोऽगरिता तुचितुक्षेदेवता कव
णासातामी प्रार्थु ॥ २ तुचित् खलजन सहजयसुतुञ्जनार्द
न ॥ कलकथेसिलावी ॥ ३ ॥ गणावया ॥ २ ऐकाश्रीकंष्ठक
याब्रवण ॥ तेणविवत्तिकथलि ॥ ४ ॥ कर्मीकर्मिभवंडपण् द्वागले
धान सीमकीवा ॥ ५ ॥ भुकयोगांद्रापती ॥ प्रकल्पलापरीक्षीती ॥ सीमकी
हरण श्रीपती ॥ ६ ॥ यनिमित्येषेकले ॥ ८ ॥ कांकरिनोमित्यन सीप्रल तरि
मित्यकोद्भज्ञा ॥ वदनेकथामत अवण नेजीवनमज्जतुत्ते ॥ ५ ॥ वि

Saint Jyotiba Phule, also known as "Jyotiba Fadnavis" or "Jyotiba Pant". He was a prominent social reformer, educationist, and a Marathi writer.

शेषहेलस्त्रस्त्रिः ॥ तु स्त्रेनि शुद्धम् वेपवित्र श्रवणवाहितां मा स्त्रेत्र अ-
क्षिणूत् ॥ अधीकाभधीनम् केले ईर्ण रकथान् देषु ही नित्यनूतन
इच्चिगोही ॥ सेउं जाणनी खावले ॥ परापरथियावले ॥ ७ ॥ देखो निप्रला-
बाजादर ॥ शुक्रथेसिजाला ॥ ईस्त्रेबोलिलाकवनर्ग-मीर ल
पअपाररायाम्बि ॥ ८ ॥ रोगाप ॥ ती तु तव सुखानि सुखमूर्ति
मीमङ्गीपाणीयहणस्थिती ॥ ए एति सांगेन ॥ ९ ॥ ऊगा धवंसुदेवा
वियेतप्राप्ती ॥ श्रीकृष्णदेवकाउद्धरायता ॥ कृष्णविजिकृष्णशत्की ॥ वै
दर्भदेषिरुक्तिणी ॥ १० ॥ कनकासवेजेसिकांति ॥ मूर्या सवेजेसीदीप्ती
तेसिभवतरलीकृष्णशत्की ॥ वैदर्भदेषिरुक्तिणी ॥ ११ ॥ जेसा मूर्ति

Portrait of Sri Krsna, a central figure in the Bhagavad Gita.

(2A)

मंत्रषिवेक तैसाज्ञाणराजासीमक सत्त्वार्थिऽन्नतिसात्वीक निष्ठालंक
 शोभत ॥१३॥ प्रदपत्तीशुद्धमनी जालिगर्भाते धर्त्ती ते ये संभविती
 कृलशग्ली ॥ चिष्ठक्तिरुक्तिमणी ॥४॥ नदविधाते चिनवमास गर्भाभ
 रलेपूर्वपूर्णदिवस सांगज्ञम् ॥५॥ नदवनिधानरुक्तिमणी ॥६॥ पं
 चाविषयन्वेसेवदी सुखुद्धि
 टि जालिगोरटीरुक्तिमणी ॥७॥ नविगोमटी तैसिपंचाहिधांक
 त्तीजन्मलीकुसी तैडनीआ
 कहेरायासी अमान्यकरुनिपञ्चासी ते चियेकियटियंति ॥८॥ स्त्र
 रुपरुपेनिजसुंदर लावण्यगुणेभातेगंभीर दिवसेदिवसतालियो
 र ॥ वरकिचाररायासी ॥९॥ ते येकीर्त्तिनामाबालण रायापासी

(3)
१. स्व. आत्माजाण॥ नेणे केले कल्पकीर्तन॥ तेथेत न मनवे खलें॥ १५ ब्रैसलीहो अ...
२ तिराया पासी॥ सादे रेदे खोनी मीमकीसी॥ मगवर्णि लेकल्पलुपासी॥ वि
त्खरुपें सिसाकार॥ १६ जो निरुणानविकार॥ निष्कर्मतो निरोपचार
तो निजात्मविसाकार॥ सीषा प्रीसल्ल॥ १७ अतिसुरंगवरणत
दें॥ उपमेकठिणरातो सखें॥ व र्ननेनिउजाळि॥ तैसिकवक्तेवां
नाचि॥ १८ धज्जे व जांकशेरे बरामीसी सामुद्रिकेदेखा॥ नव
र्णवतिसहस्रमुखा॥ ब्रंसादिकांजलस्त॥ १९ पिण्डनिर्दिनीककथी
वोनिलिकल्पतनुसावबी॥ पारुलें सकुमारकोवँडो॥ घोंटनिलिवो
हिंमागि॥ २० सुनीषनसाचियाकछिका॥ तैशाजांगोळीयादेखा॥ व

(3A)

स्मिताकरेवेदा॥ तेविश्वकृतेपैकैगदा॥ निःशब्दीउवीतशब्दा
वेदानुवादा पांचजन्य॥ ५८॥ असेदमरुमत्तमेष्टती॥ तेव्वासुभन्नै
विमिळती॥ तयन्तेपुजेलगिरात्री॥ हृदयकमलवाहातसे॥ ५९॥ ब
हेवटा॥ किर्त्तिमुखें॥ आहिवे
णिकं॥ वार्तिकातवेदांत॥ ६०॥ मुक्ते॥ करिकंकणलडीतमा
गोलियामुदिका॥ त्रिकोणा॥ प्रवधीउपासका॥ साम्विजां
कास्मांगमोक्ता॥ ५१॥ पुर्वेउत्तरमिभासदेहि॥ कुङ्डवेंजालिकक्षुक
र्णा॥ उपनिषद्धार्थकीर्णी॥ श्वकृतातीसतेज्ञ॥ ५२॥ येकखुणती
साकार॥ येकष्णणतीमकराकार॥ परितेसम्बारनिर्विकार॥ अवणे

रु. सं.

(५)

विकारमावनती ॥ ५३ ॥ दाढ़देति गंडस्छें ॥ भ्रगुटिकदास्को दंजसर
कें ॥ जेयिचानेथ अनुसरलें ॥ काळकळानाविविध ॥ ५४ ॥ गाढ़नियामि
श्वसुख ॥ तेयिचासुसाउनिहरित ॥ तेयिश्रीलक्ष्म्बेसुख ॥ नियनिर्दे
षमिरवत ॥ ५५ ॥ उपमेवं दिलो ॥ तोतवस्त्रपद्मीहोयक्षीण
उदयभस्तविणसंपूर्ण ॥ वदने ॥ चें ॥ ५६ ॥ उपमेरहितहनुवाटि
पाहातां प्रेमदृणिउठि ॥ चेलेक्वह ॥ येकवटि ॥ दायिताहेदृषिसुंदर
उ ॥ जीवशीदयेकाकार ॥ तेसमानसेदाहीसधर ॥ माझीदंतपंची
तेजाकार ॥ चिदानंदस्तकती ॥ ५७ ॥ नासीकादेउनिनासीक उंचा
वलेतेनासीक ॥ पवनहींडतापावलाडःख ॥ कल्लभासेसुखीजातु
प०

Rabindranath Tagore and the Yashoda Chayan Project, Munshi Bhawan, Murshidabad

अ १

५

विशालज्ञेजैतन्परेण ॥ तेषेविसावोंआले पाहाते पाहाणे ॥ भाष
आपणियं देखणे ॥ सबाद्युपरेण समहृष्टे ॥ ६० ॥ ज्ञानञ्जनम्यिं
क्ति ॥ मिथ्यापणेलकरहोती ॥ तेहिसारुनिमागती ॥ सहजस्थितीपा
हातसें ॥ ६१ ॥ अधिष्ठानविशाल ॥ तेचिशोभासुलक्षक्योक्ती
सद्विदानंदयेकमेळी ॥ तेचिह्न ॥ लाटे ॥ ६२ ॥ उगलुनिभहंपण
सोहंकाढिलेशुद्धवंहन ॥ तेहिके ॥ गर्पण ॥ निजमाळिमळिवटु ॥
३ ॥ सपूरगगनंकुरसरळ ॥ तेसिमानकोचेकेशकुरळ ॥ लंसुमुखेस
विमुखसबळ ॥ ऊधोगतीधांविनले ॥ ६४ ॥ लणेनिरेक्याम्बियेसु
खी ॥ आणुनिवांघिलीएंठ ॥ सहजभावासुरुटी ॥ मगदाटिलेसु

Portrait of a man, likely a sage or spiritual figure, shown in the center of the manuscript page.

Portrait of a man, likely a sage or spiritual figure, shown in the center of the manuscript page.

(5)

बद्ध० ८५ ॥ तयमुगुदन्वेतक्षवली ॥ मुक्तमधूरपत्रान्वेकेहि ॥ कैसिरोम अः ॥
 ताहे गोमटी ॥ दश्यहष्टीजलीत ॥ ८६ ॥ सलोक्समीपसरुपता ॥ तेतव
 पिसे सांडिसर्वथा ॥ देखणेपणेविण्डिक्षसत ॥ तोविमाथास्तवक ॥ ८७ ॥
 ऊकंकारामाजीजावडी ॥ जे ये ॥ सिंधीक्षगोडी ॥ तेम्बिसांगो
 विसरखीपुढी ॥ चुक्किगादीपड ॥ ८८ ॥ सक्षम्भूषणामाजीमूष
 ण ॥ ब्राघणाचादक्षणचरण ॥ हेमारायण ॥ श्रीवच्छलांछेन
 गोविंदु ॥ ८९ ॥ कुल्लावियेश्रीमूर्ति ॥ लावण्पञ्चलित्रिजगती ॥ वरवा
 योवेवरवा श्रीयती ॥ वाचाकितीजनुवाहु ॥ ९० ॥ जेजेभस्यन्तसुंदर
 दिसें ॥ तेतेंकुल्लावेनिलेसें ॥ डोब्यातेणजालेपिसें ॥ जालिमोर

5A)

रविसेहरिजांगि ॥७१॥ सौदर्यान्वाजमिमान मदनाभांगिसंशृण
तेणदेखोनियाश्रीकृष्ण ॥ सदेहासिविसरला ॥ ७२ मदनेंकृष्णदे
खिलासांग ॥ जंगजाकुनिजाराजानंग पोटायेउनियाचांग
उत्तमांगपावला ॥ ७३ चरे श्रीमाटी होतेलक्ष्मियापेटी
कृष्णदेखोनियांहस्ति तेहिर लाजिली ॥ ७४ रूपामालोनि
याकैसि ॥ रमाजालीपरम्परि स्मीजावडेंकृष्णासी जालीदा
सीपायांथि ॥ ७५ कृष्णहसिलाजाहस्ति तेपरतेनिमारुतिनुटि अ
धीकाभधीकघालीमीठि होयसद्गीनहरिरुपि ॥ ७६ कृष्णपाहाव
यान्वियालोभा नयनीनयनासिमिघतीजीमा श्रवणेश्वरणासि

Digitized by
Rajawali Sanskriti Project of
Rajasthan Sanskriti Bhawan and the Yashoda
Chaitanya Mahaprabhu and the Yasmin
Project, Ministry of Culture, India.

(6)

रुस्तं
७

वालभा ॥ अमिनवशोभालह्याचि ॥ ५ ॥ कल्लरसजेमेष्वित ॥ सासीफी ॥ ५.१
 कहोयअमत ॥ अमरभामतातेसेष्वित ॥ तेचरफडीतहरिरसा ॥ ७ ॥
 श्रियावाखाणे अमेरेंद्र ॥ हृष्ट ॥ हिरंद्र ॥ स्यपावती इंद्रचंद्र ॥ क
 ल्लनरेंद्रसक्षर्द ॥ ५ ॥ असुरर
 इंद्रचंद्रप्रजापती ॥ त्यरकड़ ॥ पेर ॥ तेगाहणेहरिसिदेति
 जपदा ॥ ८ ॥ तेवेक्षेत्रहिललना
 था ॥ कोसकेशियाकरीघाता ॥ तेजपदीस्यापिता ॥ अमरना
 थवीरश्रीलक्ष ॥ ९ ॥ कल्लरेशगान्निशुद्ध ॥ उदानेरेदेखांस्यात्मबुद्धी
 सेवकावेसवीनिजपदी ॥ अस्यासिद्धिदेउनी ॥ १० ॥ जेनींदीनदे
 वकीयशोदिसी ॥ तेगतीदीधलीष्टनेसी ॥ समानदेणेहरिमि
 अ

"Joint Project of the Balawade Sanskriti Mandal, Dhule and the Chhatwanchao Chaitanya Ashram Mumbai"

६

(6A)

मित्रासी॥ उद्धारते सिक्खाय वाणु॥ ८३॥ निजपदे सिक्खलनाथ भक्ता
 सिखापण्डेत॥ आपण होय भक्तां किन् राहेति इत सापासी॥ ८४॥
 भक्तभावामानी मोटी॥ सिंहमराहोय जगज्जिः॥ प्रकटलाकरुडि
 येकाई॥ बनवासारी भक्ता-
 णी गुणगंभीर॥ एष्वी बरीं-
 लल्लवरणी वाअजाराम॥ प्राह-
 यविश्राम॥ मनोपमहरिपद-
 सादरेष्वरणार्थी॥ हृदयी जायुर्भवली मूर्त्ति॥ बाह्यं स्फूर्तिमाव
 लल्ली॥ ८५॥ अंगजक्षेरो मांचित् कंदिबाष्पैद्वाटत शरीर

"Portrait of Rajendra Saisodhan Mandel Chavhan and his wife Yashmentrao Chavhan
 of Raigarh, M.P., India" - J. P. Mahadevan

५८.

चढ़चलाकंपत॥ पदिल्लीमहर्षितधरिणीये॥ ८८॥ येकलण्ठनीध अ. १

८

राधरा॥ येक०पालवेघालतीवारा॥ येकस्त्रणतीहेसुंदरा॥ लक्ष्मी
त्तनस्त्रृपत्ती॥ ९०॥ मालिपासीष्मावनाजाय॥ तेसिधावीनलीध
य॥ स्तणिहस्तागलीजोम्
सिकछलेंचिन्ह॥ इसि जाले
ण॥ कुलार्पणहेकरावी॥ ९१॥ राया
ग्रवण॥ तेथेविवत्तिवेधलिजा
धरनियाभावे॥ अंतःपुराखा
खारावे॥ हकिनणीसीकुलनाहे॥ राणियेरावोपुस्ततसे॥ ९२॥ मग
बोलिलीशुद्धमती॥ हेचिहोत्तिमाझेंचित्ती॥ कन्याअर्पावीश्रीपती
पुण्पत्रिजगतीनसमाय॥ ९३॥ वरुमानलाजाल्लासी॥ कन्यादान

८

(7A)

श्रीरुद्रासी॥ तरीच सार्थक जन्मासी॥ दोहि प्रसासि उम्बर॥ ९५ ऐसें
बोलतां दोघेजणी॥ रुक्मिया पातला तिसणी॥ तोहुतां तरेकोनी
कानी॥ अत्यंत मनीष ज्वलला ३३॥ विकस्परुक्मिया कुलदेवी
ववननमाने चित्तयासी का ३४॥ एवं बडिल्यसी॥ गोबल्लियासी
सोयरीक॥ ३५॥ कुलज्ञाप
दोहि सीघटिताम्बाविकल्प
याकुलनिंदाकरीत॥ वार्गेह कताम्भतिवद्वत॥ निंदेसिवागेश्वरीसी
त॥ पापमुतनिंदेचैं ३६॥ येकाजनार्दनी खिनवित॥ निंदेमाजी
स्त्रतिहोत॥ श्रेत्रियठेवोनिकित॥ कथा निष्ठितपरिसावी ३००

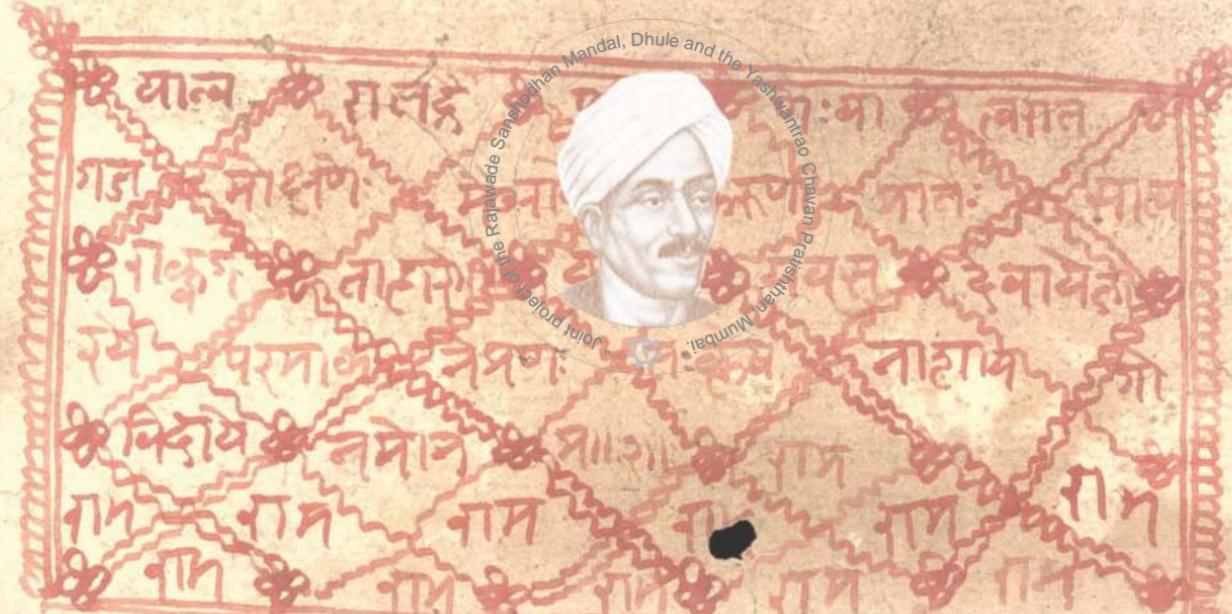

A portrait of Santoshnath Mandai Dhu and the Ketkamrao Chavhan Patriarch, overlaid on the manuscript page.

(8)

रुच्च
१

शतश्रीमद्भगवतेमहाषुराणेदशमस्तंधे एकाकार इक्ष्यायां रुक्मिणी अ. १
स्वयं वरोनाम प्रथमो ध्यायः ॥ ११ ॥ ॥ श्रीलक्ष्मणमस्तु ॥

(8A)

श्रीरामजी॥१॥ श्रीकृष्णसिंशरीरसमंभु
पणेघेनलेछंडु^३ बुद्दिमंडलातारा॥२॥ कृष्णसोयरीकनयेकामा
हेकायकलेनाहितुसा॥ सरवामारीलाऊहंमामा॥ तोकायसा
लाधज्जहोइरु^४ पेकल्पपति^५ एकस्त्रणतीवस्त्रदेवम्बा॥ हा
वनहिवापाच्चा॥ अकुलीसा^६ ल३॥ मुक्तीचनहीजन्मपत्री
का॥ कवणजाणेकुलगोत्रीका^७ नदेडिसतंविका॥ मत्तपरतं
त्रश्रीकृष्ण॥८॥ कृष्णकृष्णपणेबुदुकाळा॥ गोरस्तकजाणिगोवका॥ तो
तवमनुष्यापणवेगका॥ नांवरुपकलासानाही॥९॥ कर्मपाहातां
तोपरदारी॥ गोगोरसाचिकरियोरी॥ धरितानधरवेनिर्धरी चोर

रुस्वं

१

दाहरीचित्ताच्चा॥६॥ गार्दपादिधाकता॥ पवोंसीकलात्सता॥ काळयोव अ. २
नापुढेंपश्चता॥ जात्नारस्तिमुनकुंद॥७॥ लस्तवीरनक्षेगाढा॥ पवा
लाजरासंधापुढा॥ भेणीसागरस्याजागडा॥ माजीलेइर्गिवसतुसें
८॥ केशियामारिलेतडु॥ बेत लेंतरिषु॥ खुकियासातीव
रिषु॥ केविस्तमुढुष्यावा॥९॥ तवष्टुसुरवासरु॥ बकासुरते
पांखिरु॥ किरडुमारिलेजाटा॥१०॥ कुस्ति
सिउघडुनाहिवर्तणि॥ सदासंसारीलपणे॥ स्पान्निजाणेमिविंदणे
लपतीस्थानएकपा॥११॥ चटेवेकुंठ्वीपाहाडी॥ शीरसागरीदे
तसेबुडी॥ शोषन्नियेफडेबुडी॥ मिसेनिइवेनिरहें॥१२॥ विघ्नदेखो

१

नियांथोर॥ होय मचुकांश्कर॥ नातरिपाटिकरोनिनिवर॥ रूपधरीक
 मठविं॥ १३॥ देसदेखोनियांमारि॥ खांबामजीतोगुरुरी॥ बले
 काढिलावहिरी॥ नरनार संहसरमिठेला॥ १४॥ देसदेखोनियांस
 बठ॥ जालामीकारिकेबढ़॥ लाहारपाल॥ गळबांधोनीषा
 रेसि॥ १५॥ सवेस्थिरखुजलगण॥ इ॥ सुआणीकमांजीले॥ देसफ
 छकटकाढिले॥ मजुरजाति॥ १६॥ राखतांश्दास्विगाय॥ देस
 मारियत्तेमाय॥ रडेयेमाययमाय॥ सांगोकायतयाचि॥ १७॥ थोरमां
 उलियांसांकडे॥ तेमिलविलीमांकडे॥ आतांचिपांहापांरोकडे॥ गो
 कुक्कापृदेनाचतसे॥ १८॥ रुलन्विजापीककाहाणी॥ तोस्त्रीजा

(10)

五、四、

3

कुमोहनी॥ सुरभसुरनेठक्नी॥ माहदिवोमोहिला॥ १९॥ से रिजालातो । अ. २
 खास॥ वासकेलात्यानिवास॥ साचेनिधर्मराहोकेसा॥ रविचंद्रासिलाग
 ला॥ २०॥ हस्तासिनाहिरुपयुण॥ नडन्नायेकुदेशस्पान॥ तयासिकेचसिंदृ
 सन॥ दत्तिशुन्यवर्त्ततु॥ २१॥ कर्मा
 नयासिगांठिकेचधन॥ भाजीचे
 हेस्त्रीननखुंसक॥ पुसतनिष्ठयो
 यादेनिपाही॥ दोष्यिवर्ततीटांग॥ पेकहहियेकविदेहि॥ देवकीआणिय
 शोदा॥ २२॥ येकस्वेषाधउपजविनी॥ उजीवाढविबिषयप्रीनी॥ दोषि
 सांडुनितक्लमकीनी॥ धर्माप्रतिधांवीनल्ला॥ २३॥ उचीष्टकाढीधर्मा

(10A)

परी॥ ब्राह्मण-वीसीडयोरी॥ स्यात् हाणीलीडरावरी॥ नेपदमिरविनिला
 जीरा॥ २६॥ स्याक्षलासि सोयरीककरणे॥ तिहासिआला सिविं बणे॥ सं
 सारीमुखकेविदाखबणे॥ लाजीत्यापोलोकात्॥ ३॥ स्यासिधावेजैभा
 वंडा॥ तैचआमुन्वेकाक्षेतों॥ ४
 पासी॥ २७॥ कुछअतीतचुड़ं द
 निश्चयोनहेसावा॥ सत्यवाम
 नयासिवाग्निश्चयोघडे॥ हेतवते अवधकुडे॥ जाणतवेडेकांहोले
 ३०॥ कुछधर्मोचञ्जत॥ ऊपणासकटसकलाचाघात॥ करणेआहे
 जीवांत॥ तरिक्षलनाथवरावा॥ ३१॥ ज्ञेसेनिजतवनिर्मल॥ तेसारा

मूळ प्रत पाहण्यासाठी संपर्क

इतिहासाचार्य वि.का. राजवाडे संशोधन मंडळ, धुळे
राजवाडे पथ, गल्ली नं. १, धुळे-४२४००९ (महाराष्ट्र)
दूरध्वनी क्रमांक (०२५६२) २३३८४८
Email ID : rajwademandaldhule@gmail.com